

גיליון הורים פרשת ויקרא

לאחר בניית המשכן, אנו מתחילים את חומש "תורת כוהנים" העוסק בחלקו הגדול בעבודת הקורבנות. נלמד על מספר הקורבנות של היחיד: קורבנות הנדבה: עולה מנחה ושלמים.

1. קורבן **עולה** הקרב כולו על המזבח אפשר להביא מן הבקר, מן הצאן, מן העוף
2. **מנחה** (בד"כ קורבן עני) המתחלקת לחמשה סוגים: מנחת סולת, מנחת מאפה תנור, מנחת מחבת, מנחת מרחשת, מנחת ביכורים
3. קורבן **שלמים** – קרבן נדבה שחלקו נשרף על המזבח, והשאר מתחלק בין הכהן לבין הבעלים

קורבנות חובה

1. **חטאת** מיועד לאדם שעבר בשגגה על אחת ממצוות "לא תעשה" שהעובר עליהם במזיד חייב כרת. הפרשה מפרטת את הקורבנות לפי האדם שחוטא: הכוהן הגדול, הסנהדרין, הנשיא ושאר בני האדם. כמו כן מפורטים חטאים נוספים שעליהם מביאים קורבן 'עולה ויורד' התלויה במצבו הכלכלי של האדם.
2. **אשם**: אשם מעילה, אשם תלוי, אשם גזלות

סיפור א' לשולחן שבת

"הקב"ה ליבא בעי" תלמוד בבלי סנהדרין קו:

אומר דוד המלך, במזמור "התשובה" שלו (תהילים נא, יח-יט):
"כִּי לֹא תִחַפֵּץ זָבַח וְאֶתְנֶה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. זָבַח אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָה לֵב נְשֻׁבָה וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה - הקב"ה לא מעוניין בקרבן כסתם קרבן... הוא מעוניין בלב שנמצא מאחורי הקרבן... הוא מעוניין ברצון להידבק בו.
בספר משנת חכמים, של המהר"ם חגיז {סימן יב}, מובא הסיפור הבא:
בתקופתו של האר"י הקדוש, הגיע לצפת יהודי אחד מאנוסי פורטוגל... אותו יהודי, היה מנותק מכל דבר שקשור ליהדות... הוא היה מגיע לבית הכנסת, ולאט לאט הצליח לקלוט מה שמדברים...
יום אחד, רב העיר, דיבר על שבחו של לחם הפנים... הוא סיפר על הקדושה היתירה שהייתה בלחם הפנים... שהיה הלחם נשאר חם גם כעבור שבוע... וכך הוא הרבה לייקר את המעמד הגדול, שהיה בבית המקדש...
אותו יהודי, שומע את הדברים, ומתרגש כל-כך... והרב ממשיך ומקונן על כך, שאין היום בית המקדש... אין קרבנות, אין כוהנים בדוכנם ולא לוויים בשירתם...
והרב ממשיך ומסביר כיצד היו עושים את לחם הפנים... "מנפים את הקמח בי"ג נפה..." מדבר ומרחיב על העניין, ומעורר את רגשות הציבור,
היהודי מפורטוגל, החליט שהוא חייב לעשות משהו "אם אין לחם הפנים בבית המקדש, לפחות שיהיה לחם הפנים בבית המדרש"...
מה עשה?
בא לאשתו ואמר לה – תשמעי אישתי, אני אקנה לך כל יום שישי קמח, ותנפי אותו י"ג פעמים, כמו שהיה בלחם הפנים... את תאפי שתי חלות, במקום שלוש-עשרה, וברגע שזה יהיה אפוי, אני אביא את זה לבית הכנסת, ואניח את זה בתוך היכל הקודש... שיהיה לקב"ה לחם הפנים... עד שיבנה בית המקדש.
ומדיבור עבר למעשה...
ביום שישי, קנה לאשתו קמח... הגיע בשעה 12:00 הביתה... החלות כבר מוכנות ב"ה... לוקח את שתי החלות, שם אותם על מגש... מגיע לבית הכנסת... פותח את ההיכל... ואומר "ריבוננו של עולם, שבית המקדש היה קיים, היו מביאים י"ב לחמים, מידי שבת בשבת... זכר לבית המקדש, אני שם לך שתי לחמים, עד שיבנה בית המקדש" השתחוה מול ההיכל, סגר את הפרוכת, ויצא החוצה. אותו יהודי, מגיע לתפילת מנחה של ערב שבת... פותח את ארון הקודש... ורואה ב"ה, שהקב"ה עוד לפני שבת "אכל את הלחמים"...
אין לחמים!!!
חוזר הביתה... אומר לאשתו "אישתי היקרה אנא שמעי זה הפלא, שבית המקדש היה קיים, רק בשבת היו עושים את לחם הפנים... כאן, כבר בערב שבת אכלו את זה!"... וככה נמשך הדבר, חודשים על גבי חודשים...
יום אחד, הוא בא עם שתי החלות, שם אותם בתוך ההיכל... וחוזר על אותה תפילה "ריבוננו של עולם, הבאתי לך שתי חלות, זכר ללחם הפנים..." ... סוגר את ההיכל... ויורד מהדוכן...

באותו היום, בסוף האולם, ישב רב העיר, וראה את המעשה הזה...
כשבא היהודי התמים לצאת קרא אליו הרב ואמר לו "מה אתה עושה?! איבדת את השפיות?! אתה מביא לקב"ה חלות, ושם את זה בתוך ההיכל... מה קרה לך?!"
היהודי בתמימותו, אומר לרב: "כבוד הרב, דיברת על לחם הפנים... אין היום לחם הפנים... אין בית מקדש... אמרתי, לפחות אני אביא שתי חלות מידי שבוע... כבוד הרב, כבר חודשים שהקב"ה אוכל את זה, עוד לפני שבת!!!"
אמר לו הרב: "בא תשב איתי כמה שעות, תגיד בינתיים שיר-השירים, ותראה מי באמת אוכל את הלחם הזה"...
בשעה 14:00 מגיע השמש של בית הכנסת... מתחיל לנקות לכבוד שבת... פותח את ארון הקודש, גולל את הספר תורה לקריאה של שבת... מוציא את שתי החלות ושם בסל...
בעודו מתכוון לצאת מבית הכנסת... תופס אותו הרב ושואל אותו: "מה זה בסל?!"
עונה השמש בתמימות: "לא יודע... הקב"ה שולח לי כל שבוע שתי חלות"
פנה הרב ליהודי ואמר: "נו, אתה רואה?! אתה מביא לקב"ה, והוא לוקח בשם הקב"ה...ראית מה עשית?!"
שואל היהודי את הרב: "כבוד הרב, אם ככה יוצא שהתנהגתי לא כשורה?!..."
הרגיעו הרב: "עשית את זה בתמימות, ה' יסלח לך!..."
מגיע היהודי לביתו, ואומר לאשתו – תשמעי, משבוע הבא, לא צריך לחם הפנים לקב"ה... התברר שהקב"ה לא אוכל את זה, אלא השמש של בית הכנסת אוכל את זה. שאשתו תאפה לבד!..."
עד שאותו יהודי הגיע הביתה, הגיע שליח מטעם האר"י הקדוש לרב בית הכנסת, ואמר לו בשם האר"י: "צו לביתך, כי מחר אתה מת!"
הרב נבהל, רץ אל האר"י הקדוש ושאל בבכי: "מה פשעי ומה חטאתי?!"
אמר לו האר"י הקדוש: "מיום שנחרב בית המקדש, לא היה לקב"ה נחת רוח בעבודה של מישהו, כמו העבודה של אותו יהודי, שהביא שתי חלות בתמימות... ואתה הלכת וביטלת את זה!
באותו רגע אמר הקב"ה "האדם שגרם לזה להתבטל, יילקח מן העולם!"
וכך קרה, כותב המהר"ם חגיז, שלמחרת, בשבת קודש, השיב הרב את נשמתו ליוצרה.
מהסיפור למדנו, שהקב"ה אינו חפץ רק במעשה הקורבנות אלא בכוונת הלב שהביא את הקרבן...
(מעובד מאתר dvar-tora.com)

סיפור ב' לשולחן שבת

כתוב בתחילת הפרשה: "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִקָּרְבָן לַיהוָה מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבָנְכֶם" (ויקרא א, ב)
את הפסוק הזה ביאר רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי", על פי משל: בעיר אחת חי רב גדול בתורה. תלמידים רבים היו מצטופפים בבית מדרשו ומבקשים תורה מפיו, והרב לא מנע מהם ובמשך שעות ארוכות הרביץ בהם תורה ודעת. יום אחד אמר הרב לתלמידיו כי ברצונו לצאת יחד עמם לטייל בשוק. תמהו התלמידים על כך ואף שטחו בפניו את תמיהתם, אולם הרב נותר איתן בדעתו. כאשר הגיעו אל השוק ראו סבלים הנושאים משאות כבדים בדרכם לחנויות השוק. ראו את הסבלים הללו – אמר הרב – מוסר גדול יש ללמוד מהם! הם נושאים משא כבד עד שקומתם נכפפת מחמתו. אין הם משגיחים בחום או בקור, את עבודתם הם מבצעים. כך הם עמלים כל היום כולו וכך בכל יום. גם אנו – אמר הרב – אל לנו להתחשב במאמץ, בחום או בקור. אל לנו להתרפות מעמל התורה אף לא לרגע אחד ומשום סיבה שהיא! לאחר מכן המשיכו הרב ותלמידיו והגיעו אל בית מסחר. הסוחר היה שקוע ראשו ורובו בספרי חשבונותיו. על השולחן שלפניו היתה מונחת צלחת אוכל, אולם הוא לא נגע בו כלל אלא היה טרוד בחישובים ובמספרים. אבא – פנה בנו של הסוחר – האוכל כבר קר... מדוע אינך אוכל? מזה שלוש שעות – ענה הסוחר – אני מתייגע למצוא היכן יש טעות בחשבונות החנות כי חסרים לי סך של שני זהובים... רואים אתם – אמר הרב לתלמידיו – סוחר זה נעשה עבד לממונו. הוא נותר בלא אכילה ובלא שתיה והוא מכופף את ראשו שלוש שעות כדי למצוא טעות של שני זהובים!... אף אנו – אמר הרב – כאשר אנו מתייגעים בהבנת הסוגיה עלינו לשקוע בכך בכל מאודנו עד שלא נבחין בכלל באוכל או במשקה, ובלבד שיבוא הדבר על הסברו הראוי והנכון! זהו עמל התורה! המשיכו הרב ותלמידיו והבחינו בקבוצת ילדים המשתובבים במשחקם. היו בהם שקפצו בשלולית מים. היו שהתפלשו בעפר והיו שצחקו ורצו ללא כל סיבה נראית לעין. ראו את הילדים הללו – אמר הרב – עושים הם מה שלבם ואין הם מתביישים כלל מפני המלעיגים עליהם. אף אנו – אמר הרב – כאשר אנו עוסקים בתורה ובמצוות כחפצנו, אל לנו להתבייש מפני המלעיגים עלינו! זהו גם הנמשל – אמר ה"בן איש חי" – נאמר בפסוק: "מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן", רמז לשלוש קבוצות הללו: "מִן הַבְּהֵמָה" – הסבלים הנושאים משאות כבדים כבהמת משא. מִן הַבְּקָר בודק תמיד את ספרי חשבונותיו. "וּמִן הַצֹּאן" – הם הילדים הצעירים העושים מה שליבם חפץ. מכל אלה "תִּקְרִיבוּ אֶת קָרְבָנְכֶם".

סיפור ג' לשולחן שבת

כתוב בפרשה "והשיב את הגזילה אשר גזל או את העושק אשר עשק" בנושא אשם גזלות. מעשה בסוחר יהודי מארצות הברית, שעסק ביצור ובשיווק של שקיות ניילון. פעם אחת הגיע הסוחר אל רב ידוע וסיפר כי נוהג הוא מזה שנים לשווק את סחורתו בחבילות של מאה שקיות בכל אריזה, והנה לפני זמן מה פיתתה אותו אשתו שבמקום מאה שקיות ישים בכל אריזה רק תשעים... הרי ממילא איש אינו סופר את השקיות - אמרה האישה כך תוכל להרוויח יותר... התפתה האיש לדברי אשתו ועשה כעצתה הרעה. לאחר שהבחין כי אכן הדבר אינו מתגלה, הפחית את מספר השקיות בכל אריזה לשמונים... במשך שנים לא תפס אותו איש בקלקלתו. כעת, סיפר הסוחר, הוא מתחרט על מעשיו ובא לשאול כיצד יוכל להשיב את הגזלה אשר גזל. "הדבר אינו פשוט כלל", אמר הרב. "עצתי לך שמהיום והלאה תמכור בכל אריזה מאה וחמש עשרה שקיות. בכך אולי תכפר על מה שעשית". כעבור זמן מה הגיע הסוחר אל הרב וסיפר כי אכן עשה כדבריו ומן השמים נתנו לו את שכרו על כך, שכן עיתונאי אחד החליט לבדוק את מהימנותם של יצרנים שונים ובדק מספר רב של מוצרים, האם הנתונים הכתובים על האריזה תואמים את התכולה. בין השאר בדק גם את אריזות שקיות הניילון של הסוחר היהודי ולתדהמתו גילה שבכל אריזה לא רק שלא חסר במניין השקיות אלא עוד יש יתרה!... מכיוון שהיה זה ממצא נדיר, פרסם העיתונאי את הדבר בכלי התקשורת שלו והדבר גרם שהזמנות רבות הופנו אל בית החרושת של אותו יהודי. כך זכה אותו סוחר להשיב את הגזילה ולקדש שם שמים ברבים ואף לרווח נאה במפעלו!...

סיפור ד' לשולחן שבת

הקב"ה רוצה את ליבו של האדם והקירבה האמיתית המגיד מדובנא זצ"ל נקט במשל. מעשה בגנב שלטש עין למלקוח נכבד. בחנות כלבו ענקית היה מחזור מכירות עצום. בכל יום, עשר דקות לפני סגירת סניף הבנק הסמוך, היה הנער השליח יוצא מהחנות ובידו תיק תפוח ממזומנים והמחאות לרוב. אילו אך יכול היה לשים עליו ידו! אך כיצד ניתן לזכות בתיק? החנות הומה אנשים, הרחוב גדוש עוברים ושבים וסניף הבנק הומה לקוחות! יום אחד עלה במוחו רעיון. כעשרים דקות לפני סגירת הסניף, סר הגנב לחנות הסמוכה, חנות חליפות יוקרתית "המעביד שלי זקוק לחליפה נאה", אמר, "אך אין לו פנאי לבוא למדוד", השמעם. "כך אי אפשר למכור", השיב בעל החנות, "חייב אני לדעת את המידה". חשב 'הקונה', ומצא עצה: "אעמוד בפתח החנות, וכשאראה אדם שמידותיו זהות אודיעך". עמדו שניהם וסקרו את העוברים ושבים, ואז ראה הגנב את הנער השליח יוצא מחנות הכלבו ותיקו בידו. "הנה", הצביע לעברו, "ממש תואם! זה הגודל". המוכר הביט בעין מקצועית: "חמישים ושש, כמדומני". עודם מדברים, והנער השליח עמד לחלוף על פניהם. "סלח לי", פנה אליו הגנב, "אולי תוכל לעשות טובה? הכנס לרגע ומדוד חליפת יוקרה". למדוד חליפה, למה לא. נכנס, והמוכר העמידו ליד הראי. התבונן בו והתענג על מראהו, והמוכר הושיט לו חליפה נאה. חייב הוא להכניס ידיו לשרוולים, אבל תיק הכסף בידו. הניח לרגע את התיק למרגלותיו, תחב יד אחת, ושניה, ולפתע גחן הגנב ותפס בתיק וברח. "גנב, גנב", קרא הנער בחרדה. ביקש למנוע את הסחיבה, אבל ידו היתה תקועה בשרוול הסורר. הגנב אחז בתיק ויצא במהירות מן החנות. ביקש הנער לרדוף אחריו, אבל בעל החנות עצר בעדו: "לא, אדוני! אתה לא יוצא מהחנות עם החליפה שלי... לא מעניין אותי דבר, קודם תפשוט את החליפה". עד שהשתלף ממנה, ועד שיצא, נעלמו עקבות הגנב... שירך דרכו חזרה לחנות הכלבו, לספר איך נפתה ונפל בפח... הנמשל הוא על יצר הרע: הגנב, הוא היצר הרע והאוצר הוא הכוונה בלימוד התורה וקיום המצוות. אין היצר הרע מוכן שנוכה בהן, ויעשה הכל כדי לחטפן מעימנו. אך כיצד, באיזה אופן? אין פשוט מזה: מסבך הוא אותנו "בחליפה", בטרדות החולין שאנו שבוים בהם, בכל המשחקים, המריבות, הדאגות והתוכניות, הביצועים והתסכולים, התקוות והאכזבות, הניסיונות והכישלונות, העצבים והמתחים האופפים אותנו כפקעת אטומה. ואז איננו יכולים לאחוז בכוונה שלמה בלימוד התורה ובקיום המצוות. הגנב נוטל את התיק בשלמותו ויוצא מעדנות, ואנו אבודים וחסרי אונים. "הגנב" חוגג את נצחונו, ואנו מפסידים... בכל הבאת הקורבנות רוצה הקב"ה את ליבו של האדם והקירבה האמיתית גם בקורבנות התודה וגם בקורבנות הכפרה.

סיפור ה' לשולחן שבת

הבדיקה שהצילה

פל-חלב וכל-דם לא תאכלו.

באחת מערי מזרח אירופה העלילו הגויים על יהודי העיר עלילת דם. היהודים – כך טענו הנוצרים – רצחו נער נוצרי כדי להשתמש בדמו לאפיית מצותיהם.

נערך משפט, ובמהלכו הגן רב העיר על בני הקהילה.

"המותר לי להזמין לכאן אחת מהנשים היהודיות העוברות ברחוב?" שאל הרב את השופטים.

האישור ניתן, ואל אולם בית המשפט הובאה אישה יהודייה. הושיט לה הרב ביצה ואמר: "טגני נא לי חביתה, כי רעב אני וברצוני לאכול". מיהרה האישה לשבור את קליפת הביצה, ובטרם תשפוך את תוכנה למחבת, בדקה היטב את הביצה שמא יש עליה כתם של דם.

"מדוע את מתבוננת כך בביצה?" שאל הרב, לאוזני השופטים הגויים.

"כדי לבדוק אם אין בה, חלילה, דם", סחה האישה לפי תומה.

ותשובה תמימה זו הוכיחה לשופטים כי היהודים חפים מפשע...

סיפור ו' לשולחן שבת

אל תגיד 'לא ידעתי'

השבת נקרא על סוגי הקרבנות, קרבן עולה, מנחה, שלמים וחטאת. בקרבן חטאת נאמר: "וְאִם-נִפְשׁ אֶחָת תִּחַטָּא בְשִׁגְגָה..... בְּעִשְׂתָּהּ אֶחָת מִמִּצְוֹת ה', אֲשֶׁר-לֹא-תַעֲשִׂינָהּ...וְהֵבִיא קֶרְבָּנוֹ שְׁעִירַת עִזִּים, תְּמִימָה נְקֵבָה, עַל-חַטָּאתוֹ, אֲשֶׁר חָטָא."

יהודי שחטא בשוגג, שלא בכוונה, עליו להביא קרבן חטאת על חטאתו אשר חטא ונסלח לו. וצריך להבין לכאורה, מדוע מי שחטא בשוגג צריך להביא קרבן? הרי הוא לא התכוון לעשות עבירה. וכגון מי שחילל שבת בשוגג, הרי זה או מחמת שלא ידע שדבר זה אסור לעשותו בשבת, או מחמת שלא ידע שהיום שבת, ואם כן, מדוע עליו להביא קרבן על חטאתו, הרי הוא לא התכוון לחטוא? כדי להבין זאת נקדים, מעשה שהיה באדם עני קשה יום, שהיה עובד במלאכת כפיים קשה, מהבוקר עד הערב, בכדי לפרנס את משפחתו הענייה. לימים, קנה כרטיס פיס, ולמזלו זכה בפרס הראשון, בסך חמשה מליון דולר. שמח מאוד העני שהעשיר בתוך לילה, ומיד קנה דירה נאה ובגדים נאים, לו ולמשפחתו. ידע הוא, כי כדי שסכפו לא ילך לאיבוד, עליו להשקיע את כספו בעסק טוב, כדי שיוכל

להגדיל את רכושו, ויוכל להישאר עשיר כל ימיו. מיד פנה ליועץ בכיר המומחה בהשקעות בקנה מידה עולמי, ובקש ייעוץ הולם לכספו הרב. שמע היועץ, ומיד אמר לזוכה, כי אם רצונו להצליח בעסקיו, עליו להשקיע ברכישת פנינים, אשר להם יש כעת ביקוש עולמי, וכל השקעה בהם תצליח מאוד, ויוכל אף להכפיל ולשלוש את כספו, אך עליו לנסוע לחו"ל, לאיי הפיליפינים, שם יש הרבה פנינים באיכות טובה, והמחיר זול. התבונן הזוכה בדברים, והחליט ליישם את העצה שקיבל, מיד ארז את חפציו ואת כספו הרב, ונסע לאיי הפיליפינים. כשהגיע, פנה לרכוש פנינים למסחר. סוחריו המקום הציעו לו את הפנינים, והסבירו לו כי יש שלשה סוגי פנינים,

הסוג הראשון הוא פנינים אפורות, שאיכותם ירודה ומחירם זול. הסוג השני, הוא פנינים תכולות, שאיכותם טובה ומחירם יקר. אך יש את הסוג השלישי, האיכותי ביותר, והוא הפנינים הורודות, אשר הן היקרות ביותר, והאיכותיות ביותר, ולהן יש ביקוש עצום בעולם, והריווח מהן הוא רב. שמע זאת ידידו הזוכה, והחליט להשקיע בטוב ביותר, ורכש בכל כספו את הפנינים בצבע ורוד, היקרות ביותר.

שהרי הרווח הוא רב, והביקוש עצום. אך מה הייתה אכזבתו כשהוברר לו כי המס במעבר הגבולות על הפנינים הורודות, הוא רב, והריווח יישאר מועט, ואילו בפנינים התכולות, המס הוא קטן ביותר, ומילא הריווח נשאר גדול יותר. התבונן הוא בדברים, ולפתע עלה במוחו רעיון. הזמין מייד צבע תכלת, וישב וצבע את כל הפנינים הורודות שקנה בצבע תכלת, ואמר לעצמו, כך אשלם מס קטן במעבר הגבולות כיאה לפנינים תכולות, ואח"כ אסיר את הצבע, ואמכור אותן כפנינים ורודות שמחירן רב. וכך היה, שמח וטוב לב עזב הוא את איי הפיליפינים כשבאמתחתו פנינים ורודות הצבועות בצבע תכלת, והוא משלם מס מוזל בהתאם לתכניתו. כשהגיע לביתו, מיד הוציא את הפנינים הצבועות בתכלת, ומיד לקח 'אציטון', שהוא חומר המוריד צבע, ואז לתדהמתו, רואה הוא כי צבע התכלת אכן ירד, אך גם הצבע הורוד ירד, ולפניו נמצאים פנינים אפורות הפשוטות ביותר, וכי רימו אותו ומכרו לו אפורות הצבועות בוורוד, וכשהוא הסיר את התכלת גם הורוד ירד. לפי זה נבין גם את מה ששאלנו על החוטא בשגגה, שהרי החוטא בא ואומר איני אשם! לא ידעתי שזה אסור! ומדוע עלי להביא קרבן? ורוצה כביכול לקלף את החטא ולהוריד את צבע החטא ולא להביא קרבן. אלא שאז מתקלפת עוד שכבה בחטא, ואנו שואלים אותו, מדוע לא ידעת שזה אסור?

אמנם לא נחשיב אותו כמזיד, אך גם לפטרו בלא כלום אי אפשר, שהרי היה עליו ללמוד, ולא למד, ועל זה אנו מחייבים אותו להביא קרבן.

מתכוננים לפרשה תשובות לשאלות :

קורבן נדבה - עולה

1. מהי ההדגשה "ויקרא אל משה"(רש"י א,א) הקול הולך ומגיע לאזניו, (ד) וכל ישראל לא שומעין
2. מהו לשון "ויקרא" (לשון קשה חיבה גנאי וכדו') לעומת הפניה לבלעם(רש"י א,א) לכל דברות ולכל צוויים קדמה קריאה, (ב) לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר, וקרא זה אל זה, אבל לנביאי האומות עכו"ם נגלה אליהן בלשון ערואי (ג) וטומאה, שנאמר ויקר אלהים אל בלעם:
3. איזה קורבנות אפשר להביא לעולה?(א,ב) הבהמה (ולא חיה) - בקר וצאן (פר, כבש,עז)
4. למה נאמר בפס' "אדם כי יקריב מכס" מה באה המילה "אדם" ללמדנו?(רש"י א,ב) למה נאמר, (ע) מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו (פ) מן הגזל:
5. כתוב בפס' "אדם כי יקריב מכס" באיזה סוג קרבן מדובר?(רש"י א,ב) כשיקריב, בקרבנות נדבה (ס) דבר הענין:
6. מה פירוש המילה "תמים" בפס'(רש"י א,ג) בלא מום
7. אדם שרוצה להקריב נדבה עולה בקר צריך להביא זכר בלבד. מה הוא צריך לעשות לפני שחיתת הפר ומדוע?(א,ד) לסמוך ידיו על ראש הפר . כדי לכפר עליו
8. מה עושים הכוהנים עם הדם?(א,ה) זורקים על המזבח
9. מהו החידוש במילים "ונתנו אש" הרי הייתה אש מן השמים?(רש"י א,ז) אף על פי שהאש יורדת מן השמים, מצוה (ח) להביא מן ההדיוט (בן אדם). (כלומר מצוה עלינו להביא למרות שכבר יורד מהשמים)
10. הכוהנים מפשיטים את עור הפר ומחלקים את אברי הפר כולו. היכן מקריבים את הקרבן?(א,ח) על האש שעל המזבח
11. מה מוקרב יחד עם גוף הקורבן לאחר שרוחצים את המעיים והרגלים שיקרבו בצורה מכובדת?(א,חט) הראש והפדר(חלב)
12. מה הכוונה "ריח ניחוח לה"?(רש"י א,ט) נחת רוח (ס) לפני, שאמרת ונעשה רצוני:
13. כתוב בפס' "על ירך המזבח" מה הכוונה "על ירך" בפס'(רש"י א,י) על צד (ק) המזבח
14. אדם שרוצה להקריב קרבן כבש או עז כנדבה, היכן שוחטים את הקורבן?(א,יא) בצד צפון של המזבח
15. אדם שרוצה להקריב עוף כנדבה, איזה עופות ניתן להביא כנדבה?(א,יד) תורים או בני יונה
16. איזה "תורים" ואיזה "בני יונה" צריך להביא?(רש"י א,יד) תורים גדולים (ש) ולא קטנים בני יונה קטנים ולא גדולים:
17. בקרבן העוף אין שחיטה אלא מליקה של ראש העוף באמצעות הציפורן של הכהן. דם העוף יורד כאשר העוף מוצמד לקיר המזבח(מיצוי) . לפני הקרבת העוף, צריך הכהן להפריד את המוראה (זפק) איבר בצורת כיס המשמש לאחסון מזון באופן זמני, בטרם עיכולו אצל חלק מהעופות). להיכן זורקים את המוראה?(א,טו) אל מקום הדשן שהיה בצד מזרח של כבש העליה למזבח
18. מה נכתב גם בקרבן הבהמה וגם בקרבן העוף שממנו לומדים שהחשוב בקורבן הוא כוונת המקריב "אחד המרבה(קרבן בהמה יקר) ואחד הממעט(קרבן עוף) ובלבד שיכוין את לבו לשמים"(א,טז,יז) ריח ניחוח
19. מה הכוונה "אל מקום הדשן"(רש"י א,טז) מקום שנתנין שם תרומת הדשן בכל בוקר, ודישון מזבח הפנימי, והמנורה, וכולם נבלעים (ט) שם במקומן;
20. נאמר בקרבן שהוא מן הבהמה "ריח ניחוח" וכן בקרבן שהוא מן העוף כתוב "ריח ניחוח" מה למדים מכך?(רש"י א,יז) נאמר בעוף ריח ניחוח, ונאמר בבהמה ריח ניחוח, לומר לך אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין את לבו לשמים:

קורבן נדבה - עולת מנחה

קורבן נדבה נוסף שמיועד לרוב לאנשים עניים הוא מנחה ועל כן כתוב "נפש כי תקריב קרבן..." ואומר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו. המנחה הראשונה היא מנחת סולת.

1. כתוב בפס' "ונפש כי תקריב", מביין קרבנות הנדבה, קרבן מנחה הוא הקרבן היחיד שנאמר בו המילה "נפש" מדוע?(רש"י ב,א) לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה, מי דרכו להתנדב מנחה, עני, אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו
2. ממה מורכבת המנחה (ב,א) סולת, שמן ולבונה
3. מאיפה ה"סלת" באה (ממה היא עשויה)?(רש"י ב,א) אין סלת אלא מן החטין, שנאמר סלת חטים,
4. בעל הקורבן מביא את מנחה לאחר שבלל את הסולת עם שמן ולבונה. כמה מתוך המנחה הכהן מקטיר על המזבח (ניתן להיעזר בשרשוט(ב,ב) כמות שהצליח הכהן לקמוץ בשלושת האצבעות(ללא אגודל וזרת)
5. מה לומדים מהמילים "מלא קמצו מסלתה ומשמנה"(רש"י ב,ב) הא אם קמץ ועלה בידו גרגיר מלח או קורט (ק)לבונה פסולה:
6. מהי "אזכרתה" ולמה נקראת כך?(רש"י ב,ב) הקמוץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה, שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח:
7. מה עושים עם יתרת המנחה?(ב,ג) נשארת לכהן
8. התורה מונה עוד קורבנות מנחת סולת הנאפים בצורה אחרת: (ב,ד)
- א. _____ המנחה מחולקת לשני אפשרויות :
 1) חלות העשויות מסולת ושמן שנאפו בתנור.
 2) ריקי מצות העשויות סולת ומים שלאחר אפייתן מושחים אותן ע"י שמן ומביאים אל הכהן להקרבה(ב,ד) מאפה תנור
- ב. מנחה על _____ (טיגון בצק הסולת והשמן). ופותת אותה פיתים - חותך לחתיכות קטנות, ונותנה בכלי שרת, ויוצק עליה שאר השמן, ונותן לבוניה. (ב,ה) מחבת

3. מנחה על _____ (טיגון בשמן עמוק בצק רך) זהה בעשייתו לקורבן הקודם אך הכלי הוא עם דפנות והשמן עמוק (בז, מרחשת
  9. כתוב בפס' "ואם מנחה על המחבת" מהי המחבת?(רש"י ב,ה) שאמר הרי עלי מנחת מחבת, וכלי הוא שהיה במקדש שאופין בו מנחה על האור בשמן, והכלי אינו עמוק אלא צף, ומעשה המנחה שבתוכו קשין, שמתוך שהיא צפה (ה) האור שורף את השמן,
  10. מהי ה"מרחשת"(רש"י ב,ז) כלי הוא שהיה במקדש עמוק, ומתוך שהיא עמוקה שמנה צבור ואין האור שורפו, לפיכך מעשה מנחה העשויין לתוכה רוחשין, כל דבר רך ע"י משקה נראה כרוחש ומנענע:
  11. מדוע אסור לערבב בקורבנות המנחה שאור ? _____ מחמיצים את העיסה.(ואסור להקריב את הקורבן חמץ)
  12. כתוב בפס' "וכל דבש" למה הכוונה?(רש"י ב,יא) כל מתיקת פרי (ג) קרוי דבש
  13. מהו קרבן הראשית שמביאים מן השאור ומהו קרבן הראשית שמביאים מן הדבש (ראה שאלה קודמת בהגדרה של דבש)?(רש"י ב,יב) קרבן ראשית, שתי הלחם של עצרת הבאים מן השאור, שנאמר חמץ תאפינה, ובכורים מן הדבש, כמו בכורי תאנים ותמרים
  14. מה חייב להיות על כל קרבן? (ב,יג) מלח
  15. למה נקרא המלח כאן "מלח ברית"(רש"י ב,יג) שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח:
  16. למה נכתב 3 פעמים מלח בפס'(בעל הטורים ב,יג) ג' פעמים הזכיר מלח בפסוק משום דבג' מקומות המלח נתון בלשכת המלח , על הכבש ועל המזבח:
  17. מנחת ביכורים היא מנחת העומר המגיעה מהשעורים בשלב הבישול (אביב) כאשר השעורים עדיין לחים. מה צריך המקריב לעשות לאחר שגורס את השעורים ולפני שנותן לכהן להקטרה? (ב,יד-טו) קולה באש ושם עליה שמן ולבונה
  18. מהו לשון "גרש"(רש"י ב,יד) לשון שבירה וטחינה גורסה בריחים של גרוסות, כמו ויגרס בחצץ, וכן גרסה נפשי
  19. כתוב על מנחת הביכורים שעושים אותו "קלוי באש" מה הכוונה קלוי באש ולמה צריך לעשות זאת?(רש"י ב,יד) שמיבשין אותו על האור באביב של קלאים, שאלולי כן אינה נטחנת בריחים לפי שהיא לחה
- בכל המנחות הכהן מקטיר בקומצו והנותר מתחלק בין הכהנים (ב,טו-טז)

קורבן נדבה – קורבן השלמים

קרבן הנדבה הנוסף הוא קורבן שלמים

1. למה נקראים השלמים "שלמים" הבא 2 פירושים.(רש"י ג,א) שמטילים שלום בעולם. דבר אחר שלמים שיש בהם שלום למזבח ולכהנים ולבעלים:
2. קורבן שלמים יכול להיות זכר או נקבה וגם בו צריך סמיכה, שחיטה וזריקת הדם. סמנו בעיגול איזה איברים צריך להקריב (ג,ג-ד): הראש , הזנב , חלב (שומן אסור) המכסה את הקרב(קיבה), חלב הנמצא ישירות על הקיבה, לב, כליות עם החלב שעליהן, אוזנים, כבד, יותרת הכבד (סרעפת)
- תשובה: האיברים להקריבה : חלב(שומן אסור) המכסה את הקרב(קיבה), חלב הנמצא ישירות על הקיבה, כליות עם החלב שעליהן, יותרת הכבד
3. למה מקריבים את ה"חלב"(בעל הטורים ג,ג) לפי שבא לכפר על החטא שעשה מחמת רוב שומנו כדכתיב שמנת עבית וכתוב וישמן ישורון ויבעט לכך מביא החלב וכאלו הקריב חלבו:
4. אם קורבן השלמים הוא כבש , המקריב נדרש להוסיף חלק נוסף מעבר למה שהוקרב בקורבן הבקר. מהו? ומה הפירוש "חלבו"(רש"י ג,ט) המובחר שבו, ומהו, זה האליה תמימה
5. כתוב בפס' "לעמת העצה" מה הכוונה בפס' ל"העצה"(רש"י ג,ט) למעלה מן הכליות היועצות:
6. קורבן המגיע מהעז זהה באיבריו המוקרבים לבקר. מה אסור לאכול ולמד מהציווי בהקרבת הקורבנות? (ג,טז-יז) חלב ודם

קורבן חובה – קורבן החטאת

לאחר שהתורה פרטה את קורבנות הנדבה, היא עוברת לקורבנות חובה חטאות ואשמות. קורבן חטאת מיועד לאדם שעבר בשגגה על אחת ממצוות "לא תעשה" שהעובר עליהם במזיד חייב כרת . כעת התורה מחלקת בין האנשים שחטאו : הכהן הגדול , הסנהדרין, הנשיא ושאר בני האדם וקורבנות שאדם צריך להביא עליהם קורבן עולה ויורד.

חטאת הכהן המשיח (כהן גדול)(ד,ג)

1. כתוב בפס' "ועשה מאחת מהנה" הכוונה שעשה אחת העבירות למה נאמר "מאחת מהנה" ולא "ועשה אחת מהנה"(רש"י ד,ב) מקצת אחת מהן, כגון הכותב בשבת, שם משמעון, (י) נח מנחור, דן מדניאל:
2. מהו קורבנו של הכהן הגדול? (ד,ג) פר בן בקר
3. בן כמה צריך להיות ה"פר" המזוכר בפס'(רש"י ד,ג) יכול זקן (ל) תלמוד לומר בן, אי בן יכול קטן, תלמוד לומר פר, הא כיצד, זה פר בן ג'
4. הכהן צריך לסמוך את ידיו מעל ראש הפר לפני שחיטת הפר . הכהן מקבל את הדם בכלי מיוחד ומזה (זורק) באצבעו את הדם על הפרוכת המבדילה בין הקודש לקודש הקודשים. כמה פעמים צריך הכהן להזות מן הדם?(ד,ה) שבע פעמים
5. מה עושה הכהן עם שארית הדם (2 דברים)? (ד,ז) שם על קרנות מזבח הזהב(מזבח הקטורת) ואת היתרה שופך על יסוד המזבח שהיה ב רוחב אמה בהיקף המזבח בצד דרום ומערב. בקרן מערבית דרומית.
6. איזה חלקים של השור מוקרבים על המזבח (בדומה לקורבן השלמים) ? (ד,ח-ט) חלב(שומן אסור) המכסה את הקרב(קיבה), חלב הנמצא ישירות על הקיבה, כליות עם החלב שעליהן, יותרת הכבד

7. מה צריך לעשות עם שאר איברי הפר? (ד,יב) מוציאים מחוץ למחנה ושורפים במקום טהור על שפך הדשן
8. מה הכוונה "אל שפך הדשן"? (רש"י ד,יב) מקום ששופכים בו הדשן (ג) המסולק מן המזבח, כמו שנאמר והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה:

פר העלם דבר של ציבור, חטאת הקהל

היא קרבן חטאת אותו מביאים הסנהדרין והציבור, במקרה שהסנהדרין טעו בפסיקת הלכה, והתירו עשיית דבר אסור שהעונש עליו במזיד הוא כרת או מיתת בית דין, ועל ידם הוכשל רוב הציבור היהודי שמתגורר בארץ ישראל באותו חטא בשוגג.

1. מי הם עדת ישראל המוזכרים בפס' (רש"י ד,יג) אלו (ה) סנהדרין;
2. מה הכוונה "ונעלם דבר" בפס' (רש"י ד,יג) טעו להורות באחת מכל כריתות שבתורה שהוא מותר;
3. כל תהליך השחיטה וההקרבה של הפר זהה לחטאת הכהן הגדול. מי סומך את ידי מעל ראש הפר בחטאת הקהל? מדוע לדעתכם? (ד,טו) זקני העדה
4. למה נאמר כאן "את פני הפרכת" ולא כפי שנאמר אצל הכהן המשיח "את פני פרוכת הקודש"? משל למה הדבר דומה? (רש"י ד,יז) ולמעלה הוא אומר את פני פרכת הקדש, משל למלך שסרחה עליו מדינה, אם מעוטה סרחה פמליא שלו מתקיימת, ואם כולם סרחו, אין פמליא שלו מתקיימת, אף כאן כשחטא כהן משיח עדיין שם קדושת המקום על המקדש, משחטאו כולם ח"ו נסתלקה הקדושה:

חטאת נשיא

הנשיא בישראל שעבר על מצוות לא תעשה בשגגה (עבירה שעונשה כרת אם הייתה נעשית במזיד) נדרש להביא קורבן על חטאו כדי לכפר על החטא.

1. מה לומדים מהסמיכות של - "חטאת הקהל הוא" ל- "אשר נשיא יחטא"? (בעל הטורים ד,כא) וסמיך ליה אשר נשיא יחטא לוי כל שבידו למחות ואינו מוחה מעלה עליו כאלו הוא חטא;
2. למה נאמר "אשר נשיא יחטא" למה התשמם הפס' דווקא בלשון "אשר"? (רש"י ד,כב) לשון אשרי, אשרי הדור שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו, ק"ו שמתחרט על זדונותיו;
3. מהו קורבנו? (ד,כג) שעיר עיזים זכר
4. מה הכוונה "או הודע אליו"? (רש"י ד,כג) כשחטא היה סבור שהוא היתר, ולאחר מכאן נודע לו שאיסור היה;
5. לאחר סמיכת הנשיא על ראש הקורבן ושחיתו, היכן צריך הכהן לשים דם בשונה מדם הפר בחטאת הכהן הגדול? (ד,כה) על קרנות מזבח העולה בלבד

חטאת היחיד

כל יהודי פשוט שעבר על מצות "לא תעשה" בשוגג על עבירה שעונשה כרת אם עשה במזיד חייב להביא קורבן חטאת על המעשה כדי שיתכפר לו

1. איזה שני סוגי קורבנות הוא יכול להביא? (ד,כח,לב) שעירת עיזים (נקבה) כבשה

בכל קורבנות החטאת מסירים את הקלב כפי שראינו בזבחי השלמים ומקריבים על המזבח

קורבן עולה ויורד

הוא קורבן חטאת המובא על חטאים נוספים ותלוי במצבו הכספי של החוטא. התורה מפרטת מקרים בהם החוטא מתחייב קורבן עולה ויורד:

- א. שבועת עדות מי שהיה עד לאירוע, וכשהתבקש להעיד על כך בבית דין לטובת אחד הצדדים, שיקר ונשבע שאינו יודע דבר. (ה,א)
- ב. טומאת מקדש וקודשיו - הנכנס לבית המקדש או אוכל קורבנות בהיותו טמא ממגע בטומאה, נבלת חיה ובהמה טמאה או בנבלת שרץ (ה,ב,ג)
- ג. שבועת ביטוי - אדם ששכח ונשבע לשקר או שלא עמד בשבועתו (ה,ד)

1. איזה סוגי קורבנות יכול להביא לפי מצבו הכספי? (ה,ו,ז,יא) כבשה או שעירת עיזים, שתי תורים או שני בני יונה, קורבן סולת
2. מהי "טומאת אדם"? (רש"י ה,ג) זו טומאת מת;
3. מה הכוונה שאדם נשבע "להרע או להיטיב"? (רש"י ה,ד) להרע. לעצמו (ג) : או להיטיב. לעצמו כגון אוכל ולא אוכל אישן ולא אישן
4. כתוב בפס' "והקריב את אשר לחטאת ראשונה" למה מקריבים את קרבן החטאת קודם לעולה? (רש"י ה,ח) חטאת קודמת לעולה למה הדבר דומה לפרקליט שנכנס לרצות, ריצה פרקליט נכנס דורון אחריו:

קורבנות אשם

קורבנות חובה נוספים הם קורבנות אשם המתחלקים בפרשה לשלוש סוגים: אשם מעילה, אשם תלוי, אשם גזלות

1. **אשם מעילה** - קרבן שחייב להביא מי שנהנה/השתמש בשגגה מדברים שהוקדשו לעבודת הקרבנות או לבית המקדש. מהו הקורבן שצריך להביא ומה ערכו? (ה,טו) איל בערך שתי סלעים
2. בתוספת על הקורבן, צריך האדם להחזיר את ערך ההנאה במעילה(תשלום על השימוש בהקדש). מה עוד צריך להוסיף על התשלום?(ה,טז) חמישית מערך ההנאה שנהנה מההקדש
3. כתוב בפס' "אשר שגג והוא לא ידע" מה בא הכתוב להוציא?(רש"י ה,יח) הא אם ידע לאחר זמן לא נתכפר לו באשם זה, עד שיביא חטאת, כתוב בפס' "או עשק" מה הוא עשק?(רש"י ה,כא) הוא שכר שכיר
4. **אשם תלוי** - קרבן של יהודי שעבר בשוגג על ספק עבירה, שהיה צריך להביא קרבן חטאת אם היה וודאי עובר עליה. מה הקורבן שצריך להביא?(ה,יז) איל
5. לדוגמה: מי שהזיז לפניו שתי חתיכות בשר, אחת שומן ואחת חלב, ואכל בשוגג אחת מהן ואינו יודע איזו מהן אכל, הרי זה חייב להביא קרבן אשם תלוי; ואם יתברר לו לאחר מכן, כי הבשר שאכל, היה חלב, עליו להביא קרבן חטאת, ככל שאר השוגגים. (ה,יח)
6. **אשם גזלות** - קורבן הבא על חטאים בעינייני ממון בין אדם לחברו. איזה מקרים מפרטת התורה(רישמו 3 מקרים): (ה,כא)
  - א. כחש בפקדון,
  - ב. גזל,
  - ג. עשק את עמיתו,
  - ד. כחש באבדה שמצא ונשבע על שקר.
7. מהי "תשומת יד"?(רש"י ה,כא) ששם בידו ממון להתעסק, או במלוה:
8. מהם שלושת הדברים שצריך לעשות החוטא כדי לכפר על המעשה?(ה,כג) א. להחזיר את מה שלקח=קרן ב. משלם תוספת חמישית על הקרן שלקח ג. מביא איל לקורבן